

JÄMSÄN SEUDUN AMPUJAT RY:N AMPUMARADAN (VIERELÄ) YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS JA RATKAISU TOIMINNAN ALOITTAMISESTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Asia

Päätös ampumarataa koskevasta ympäristölupahakemuksesta.

Hakijan yhteystiedot

Jämsän Seudun Ampujat ry
Lippaanniementie 6
42140 Juokslahti

yhteyshenkilö: Jouni Pellonperä p. 040 869 3187

Luvan hakemisen peruste

Ympäristönsuojelulain 27 §:n ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a mukaan ulkona sijaitsevalla ampumaradalla on oltava ympäristölupa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 2 §:n kohdan 13 a mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ulkona sijaitsevaa ampumarataa koskevan toiminnan ympäristölupa-asian.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminnalle haetaan ympäristönsuojelulain 199 § mukaista lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jotta toimintaa voidaan harjoittaa keskeytyksettä.

Asian vireilletulo ja hakemuksen täydentäminen

Hakemus on tullut vireille hakijan jättämällä hakemuksella 12.2.2024.

Yleiskuvaus toiminnasta ja toiminnan sijaintipaikka

Ampumaradan nimi: Vierelän ampumarata
Sijaintipaikka: Jämsä
Kiinteistötunnus: 182-434-1-11
Käyntiosoite: Kaatopaikantie 65, 42300 Jämsänkoski
Sijaintikoordinaatit (ETRS-TM35FIN): N6869105, E405014

Jämsän Seudun Ampujat ry hakee ympäristölupaa olemassa olevan Vierelän ampumaradan toiminnalle. Toiminnalla ei ole aiempaa ympäristölupaa. Rata on perustettu vuonna 1956. Se sijaitsee Jämsän kaupungin Jämsänkosken keskustan pohjoispuolella.

Hakemuksen mukainen toiminta sisältää 25 metrin ja 50 metrin radat, joilla käytetään pistooleita, pienoiskivääreitä ja kivääreitä. Vierelän ampumaradalla ampumasuunta on pohjoiskoilliseen. Toimintaa on tarkoitus kehittää rakentamalla 50 metrin radan vasempaan reunaan liikkuvan maalin rata. Muutoksen myötä ampumasuunta, radalla käytettävät aseet tai ampumamatka ei muutu.

Rataa käyttävät pääasiassa Jämsän Seudun Ampujat ry:n jäsenet, mutta myös muut ammunnan harrastajat, metsästäjät, reserviläiset ja viranomaiset, kuten poliisit. Vuosittaiseksi enimmäislaukausmääräksi hakija esittää 40 000. Radalla järjestetään ampumakilpailuita noin kerran vuodessa normaalien käyttöaikojen puitteissa.

Radan toiminta painottuu sulanmaan ajalle. Radan käyttöajoiksi hakija esittää ma-la klo 8:00-20:00, ja su klo 9:00-18:00. Esitetyt käyttöajat ovat maksimikäyttöaikoja.

Vierelän ampumaradasta on laadittu Ympäristöministeriön BAT-oppaan mukainen haitta-aineiden hallinnan tarpeen arviointi. Vierelän ampumaradan päästöpotentiaali on kohtalainen ja sekä pinta-että pohjavesiriskit ovat pieniä, joten rata luokitellaan matalan ympäristöriskin kohteeksi. Matalan ympäristöriskin radoilla riskinhallinnan suunnittelun lähtökohtana on käytön seuranta ja raportointi. Vierelän ampumaradalle tehdyn meluselvityksen perusteella ampumamelua koskevassa lainsäädännössä asetetut ohjearvot ylittyvät usealla kohteella, kun ammutaan kiväärillä 50 metrin radalla. Ohjearvot alittuvat pistoolilla ja pienoiskiväärillä ammuttaessa. 50 metrin radalla tullaan torjumaan kivääriammunnasta aiheutuvaa melua parantamalla ampumakatosta. Meluntorjuntatoimien jälkeen yhdelläkään asuin- tai lomarakennuksella melun ohjearvot eivät ylity

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitustilanne

Hämeen lääninhallitus on myöntänyt ampumaradalle perustamisluvan vuonna 1956. Lupa on myönnetty useammalle eri lajiradalle, kuin todellisuudessa alueelle on toteutettu. Ampumaradalla ei ole aiempaa nykylainsäädännön mukaista ympäristölupaa, mutta toiminnasta on ilmoitettu ympäristönsuojelun tietojärjestelmään vuonna 2001. Toiminnanharjoittajalla on sopimus UPM:n kanssa alueen käytöstä.

Keski-Suomen maakuntakaavaan Vierelän ampumarata on merkitty ampuma- ja moottorirata alueeksi (EU, eu), jolla osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävä ampumarata- tai moottoriurheilualue. Jämsän taajamaosayleiskaavaan 2030 ampumarata-alue on merkitty (EA), jonka lisäksi kaavaan on ampumarata alueen ympärille merkitty 65 dB:n melualue (hakemuksen kuva 2).

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Toiminnan lähiympäristö

Vierelän ampumaradan pohjoispuolella sijaitsee UPM Communication Papers Oy:n Vierelän kaatopaikka. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 400 m päässä ampumaradasta ampumasuunnan takana radan eteläpuolella. Lähin loma-asunto sijaitsee noin 800 m päässä

ampumaradan luoteispuolella. Lähimpään kouluun tulee matkaa noin 2 km (Jämsänkosken yhtenäiskoulu).

Topografia ja maaperä

Vierelän ampumaradan lähialue on topografialta vaihtelevaa. Ampumarata-alue on noin tasossa 140 m mpy, mutta ampumasuunnassa maasto nousee melko nopeasti noin tasoon 168 m mpy ja maasto laskee lähimpään asutusalueeseen (Papinrinne) noin tasoon 111 m mpy. Ampumaradan lähialueen pinnanmuodot on esitetty hakemuksen kuvassa 4.

Ampumaradan alueella maaperä on GTK:n maaperäaineiston mukaan hiekkaa. Myös maastohavaintojen mukaan maaperä on pääasiassa hyvin vettä johtavaa hiekkaa. 50 m radalla maaperä on välialueella hieman tiiviimpää, mutta runsaista sateista huolimatta maastokäynnillä ei 8.9.2023 havaittu vettä.

Pinta- ja pohjavesi

Vierelän ampumarata sijaitsee Jämsänjoen valuma-alueen (14.51) Kankarisveden-Pirttijärven alueella (14.512). Karttatarkastelun perusteella rata-alueelta lähtee oja, joka johtaa noin 2 km etäisyydellä olevaan Oinaslampeen ja sieltä edelleen Kankarisveden Rekolanselälle. Ratakatselmuksella havaittiin, että rata-alueelta ei todellisuudessa lähde ojaa ulkopuolelle, vaan rata-alueen sadevedet imeytyvät maahan. Myöskään rata-alueen ohi tien vierellä menevässä ojassa ei ollut ratakäynnillä 8.9.2023 vettä, vaikka käyntiä edeltävällä viikolla oli satanut runsaasti. Ampumarata-alueen ympäristön pintavedet on esitetty hakemuksen kuvassa 6.

Ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue, Kerkkolankangas (1E-luokka) sijaitsee noin 2,3 km ampumaradan länsilounaispuolella. Alle 300 m etäisyydellä radasta ei ole asuttuja rakennuksia, eikä siten talousvesikaivoja. Lähimmät asutut rakennukset ovat vesijohtoverkon toiminta-alueella (Jämsän Kaupunki, 2023). Ampumarata-alueella on käytöstä poistettu kaivo.

Suojelualueet

Ampumarataa lähinnä oleva luonnonsuojelualue on noin 2 km etäisyydellä etelässä oleva Orivuoren luonnonsuojelualue (YSA208017), joka on yksityisten mailla oleva suojelualue. Noin 2,5 km päässä luoteessa on yksityisten mailla oleva suojelualue Rasuaniemen luonnonsuojelualue (YSA097510), joka on myös Natura2000-alue (FI0900053). Ampumaradan toiminnalla ei ole vaikutusta luonnonsuojelualueiden suojeluperusteisiin, koska alueet sijaitsevat melko etäällä radasta. Radalta ei kulkeudu haitallisia aineita suojelualueille, eikä luonnonsuojelualueille asetettu melun ohjearvo ylity luonnonsuojelualueilla (hakemuksen kohta 5.2.).

TOIMINNAN KUVAUS

Lajiratojen ratarakenteet

Ampumaradan eri osiksi voidaan lukea ampumapaikat, välialue, maalialue ja taustavalli. Ampumapaikkoja 25 m radalla on 25 kappaletta ja 50 m radalla 24 kappaletta. 50 m radalla ampumapaikoista neljä on sellaisia, joissa ammutaan seinässä olevasta luukusta. Muut ovat perinteisiä etuseinältä avoimia ampumapaikkoja. Ammunta radoilla tapahtuu katoksesta ja välialueelta taustavallia kohti. Välialueelta harjoitellaan kaikilla muilla radalla käytettävillä aseilla paitsi kivääreillä. Maalitalujen ja ampumapaikkojen välillä on ampumaradan rakenteeksi luettava välialue, jonka pinta on matalan kasvillisuuden peitossa. 25 m radalla on kymmenellä

ampumapaikalla taustavalliin asennetut muoviputkesta ja maasta tehdyt luotiloukut, joihin luodit kertyvät. Muilla ampumapaikoilla ja 50 m radalla luodit päätyvät taustavalliin. Maalialueen takana kohoa luontainen rinne. Maalitaluina radalla käytetään pääasiassa pahvitauluja, mutta pienissä määrin myös metallitauluja.

50 metrin radan toimintaa on tarkoitus monipuolistaa lisäämällä radan vasempaan laitaan liikkuvan maalin rata. Nykyisen suunnitelman mukaisesti muutokset tullaan toteuttamaan vuoden 2024 sulanmaan aikaan (kesä-syky). Muutoksen myötä noin puolet olemassa olevista radan taululaitteista poistetaan käytöstä. Ampumapaikkojen määrä todennäköisesti vähenee 50 metrin radalla muutoksen seurauksena. Liikkuvan maalin radan yhteyteen on tarkoitus rakentaa luotiloukku, johon kaikki liikkuvan maalin radalla ammutut luodit päätyvät. Liikkuvan maalin ratalaitteisto asennetaan konttien sisään ja konttirakennelma rakennetaan betonibunkkerin päälle. Karkea suunnitelma ratarakenteista on esitetty hakemuksen liitteessä 6.

Jätehuolto ja käymälät

Rata-alueella on jäteastia pahvitauluille, ammuspakkauksille ja muille ampumatoiminnassa syntyville pienimuotoisille jätteille. Astia tyhjenetään tarvittaessa. Patruunoiden hylsyille on oma astia ja sen täytyttyä hylsyty viedään metallinkierrätykseen. Lyijyjäte toimitetaan vaarallisen jätteen keräykseen, kun luotiloukkuja tyhjenetään. Kokonaisuudessaan ampumaratatoiminnan jätemäärät ovat hyvin vähäiset. Ampumatoiminta ei tarvitse vettä, eikä radalla sijaitsevat rakennukset ole yhteydessä vesijohtoverkkoon. Radalla on kaivo, jonka käyttö on lopetettu ja kaivosta vedetyt putket on katkaistu. Radalla on kuivakäymälä.

TOIMINNAN PÄÄSTÖT JA ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN

Ampumaratatoiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset ja -riskit liittyvät luotien sisältämien metallien mahdollisiin vaikutuksiin ympäristössä sekä ampumamelun leviämiseen. Ampumaratojen parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevassa julkaisussa (Ympäristöministeriö 2014) "Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta – Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)" eli ns. BAT- raportissa on suositellut menetelmät ampumaratojen ympäristöriskien arviointiin ja hallintaan.

Päästöt maaperään ja veteen

Yleistä ampumaradan haitta-aineista

Ampumaratatoiminta kuormittaa ympäristöä pääasiassa ympäristölle haitallisia metalleja sisältävien luotien kautta. Luotien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy, kupari, antimoni ja sinkki. Metalleja voi ajan myötä kulkeutua sadevesien kautta pintavesiin tai maahan imeytyvän vajoveden mukana syvemmälle maakerrokseen tai pohjaveteen. Ampumaratatoiminnasta ei yleensä aiheudu välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia, vaan haitta-aineiden kulkeutuminen ympäristöön on tyypillisesti hidasta. Erityisesti kuivassa kivennäismaassa raskasmetallien kulkeutuminen on äärimmäisen hidasta (Ympäristöministeriö 2014).

Haitta-aineiden kulkeutumisriski rata-alueen ulkopuolelle on merkittävin huomioon otettava tekijä arvioitaessa tarvittavia teknisiä ja toiminnallisia toimenpiteitä ampumaradan ympäristön suojelemiseksi. Ratarakenteet, kuten taustavalli ja rata-alueen pintakerros, katsotaan BAT-raportin (Ympäristöministeriö 2014) mukaan ratarakenteeksi, joka toiminnan loputtua voidaan tarvittaessa poistaa.

BAT-raportin (Ympäristöministeriö 2014) mukaan ampumaradan ympäristövaikutusten hallinnan tarve ja taso määräytyvät kohteen todennäköisten ympäristövaikutusten ja -riskien perusteella. Haitta-ainepäästöjen riskitaso arvioidaan pisteytysjärjestelmällä, jossa erikseen pisteytetään päästöpotentiaali (kuormitus), pintavesiriski ja pohjavesiriski. Olemassa olevan ampumaradan haitta-ainepäästöjen suuruuden ja niiden aiheuttamien ympäristöriskien selvittämiseksi tehtävien tutkimusten laajuus riippuu toiminnan volyymistä ja ympäristöolosuhteista. Tutkimusten suunnittelua varten ampumaradat on BAT-raportissa jaettu kolmeen tutkimustarveluokkaan. BAT-raportin mukainen Vierelän ampumaradan tutkimustarpeen arviointi ja haitta-aineiden hallinnan tarvearviointi on esitetty hakemuksen liitteessä 8. Ampumarata sijoittuu luokkaan, jossa tarpeellisia ovat perustason tutkimukset.

Päästöpotentiaali

Vierelän ampumarata on otettu käyttöön vuonna 1956. Ampumaradan tämänhetkinen lyijykuormitus on laskettu lajiratojen käyttöönottovuoden ja vuosittaisten laukausmäärien perusteella. Laukausmäärät ovat radan käyttöhistorian aikana vaihdelleet jonkin verran ja laskennan perusteena olevat laukausmäärät perustuvat tiedossa oleviin ja arvioituihin vuosittaisiin laukausmääriin vuosikymmenittäin. Laukausmäärä on todennäköisesti arvioitu suuremmaksi kuin todellisuudessa on ollut varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Koko ampumaradan tämänhetkinen laskennallisesti määritetty lyijykuormitus on noin 5,6 tonnia. Laskentaperusteena olevat laukausmäärät ja kuormituslaskenta on esitetty hakemuksen liitteessä 7.

Luotiaseradoilla haitta-ainekuormitus kohdistuu pääasiassa luotiloukkuihin ja taustavalliin. Luotiloukuista luotijäte poistetaan tarvittaessa ja taustavallista ne voidaan riskiperusteisesti poistaa toiminnan päätyttyä. Vierelän ampumaradalla pieni osa laukauksista ammutaan metallisiin maaleihin, joihin osuneet luodit hajoavat ja jäävät pienempinä palasina maalialueen pinnalle. BAT-raportin mukaisen pisteytysjärjestelmän perusteella Vierelän ampumaradan päästöpotentiaali on kohtalainen (hakemuksen liite 8). Toiminnan riskinarvioinnin kannalta keskeisempää on tarkastella haitta-aineiden kulkeutumiseriskiä rata-alueen ulkopuolelle, kuin analysoida niiden pitoisuuksia ratarakenteista. Ampumaratojen ratarakenteissa haitallisten aineiden pitoisuus on tyypillisesti suuri varsinkin ratarakenteen pintakerroksessa.

Pintavesipäästöt ja arvio toiminnan vaikutuksista pintavesiin

Ampumaradoilla haitta-aineita kulkeutuu maaperästä pintavesiin yleensä pintavalunnan mukana sekä liukoisessa muodossa että maapartikkeleihin sitoutuneena. Ampumaradoilta pintavesiin kulkeutuvia haitta-aineita ovat pääasiassa metallit. Vesiympäristön kannalta merkittävimpiä niistä ovat lyijy ja kupari, kun otetaan huomioon aineiden pitoisuustasot. Kulkeutumiseen vaikuttaa erityisesti rata-alueella muodostuvan ja alueelle ulkopuolelta tuleva pintavalunnan määrä, jota säätelevät mm. pintamaan kaltevuus, sademäärä, maalajit ja kasvillisuus. (Ympäristöministeriö 2014).

Vierelän ampumarata-alue on GTK:n maaperäaineiston mukaan hyvin vettä johtavaa hiekkaa. Karttatarkastelun perusteella rata-alueelta lähtee oja, joka johtaa noin 2 km etäisyydellä olevaan Oinaslammiin. Ratakäynnillä 8.9.2023 todettiin, että rata-alueelta ei lähde ojaa alueen ulkopuolelle, vaan alueen sade- ja sulamisvedet imeytyvät maahan. Myös radan ohi tien vieressä kulkeva oja oli ratakäynnillä kuiva, vaikka muutamaa päivää aiemmin oli satanut runsaasti. Rata-alueen ympäristön pinnanmuotojen ja valuma-alue-tarkastelun perusteella rata-alueelle ei kulkeudu merkittävässä määrin sade- tai sulamisvesiä rata-alueen ulkopuolelta. Lähin vesistö on kaukana, eikä sinne mene rata-alueelta ojia, joten radalta ei päädy pintavesiä tai haitta-aineita vesistöön. Alueelta ei ole otettu pintavesinäytteitä, koska sopivaa näytepistettä ei ole.

Vastaanottavan vesistön vedenlaadun tutkimista ei pidetä tarpeellisena, koska vesistöön ei kulkeudu radalta pintavettä.

Pohjavesipäästöt ja arvio toiminnan vaikutuksista pohjavesiin

Pohjaveden kannalta ampumaradoilla ongelmallisimpia aineita ovat lyijy ja antimoni. Lyijyn kulkeutuvuus maaperässä on yleensä suhteellisen heikkoa, mutta mm. happamat ja kosteat olosuhteet, lyhyt etäisyys pohjaveden pintaan sekä maaperän suuri lyijymäärä voivat edistää kulkeutumista pohjaveteen. (Ympäristöministeriö 2014). Antimonin liukoisuus ja kulkeutuvuus on usein selvästi lyijyä suurempaa, mutta antimonin pitoisuudet ja kokonaismäärät maaperässä ovat lyijyä pienempiä (Lewis ym. 2010).

BAT-raportin (Ympäristöministeriö 2014) mukaisen tutkimustarvearvion (hakemuksen liite 8) mukaan Vierelän ampumaradalla ei ole tarvetta riskinarviointia laajempiin pohjavesitutkimuksiin. Vierelän ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä pohjavettä käytetä rata-alueen läheisyydessä. Rata-alueella on käytöstä poistettu kaivo, joka on ollut kymmeniä vuosia poissa käytöstä. Täten veden vaihtuvuus ja kaivon kunto on epävarmaa eikä se siten ole luotettava näytenpiste kulkeutumisen arvioimiseksi. Pohjaveden laatua ei ole ollut tarpeen tutkia rata-alueella BAT-oppaan mukaisesti, mutta radan välittömässä läheisyydessä olevan UPM:n toiminnan tarkkailuun sisältyy pohjaveden tarkkailu. Lähin pohjavesiputki sijaitsee noin 150 metrin etäisyydellä 50 metrin ampumakatoksen lounaispuolella. Hakemuksen taulukkoon 1 on koottu ampumaratametallien osalta pohjavesinäytteiden tulokset lähimmästä pohjavesiputkesta. Pitoisuudet ovat pieniä, eivätkä ylitä talousveden laatuvaatimuksia tai -suosituksia (STMa 461/2000, 683/2017). Antimonia ei tarkkailuun sisältynyt.

Taulukko 1. Lähimmän pohjavesiputken analyysitulokset ampumaratametallien osalta.

	Lyijy (µg/l)	Kupari (µg/l)	Sinkki µg/l)
talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset	10	2000	--
14.10.2010	< 0,05	< 3	3
22.9.2011	0,51	< 3	7
12.9.2013	< 10	< 3	8
4.10.2016	< 10	< 3	8
7.10.2019	< 10	< 0,50	21

Maaperän, vajoveden ja pohjaveden nykytilan arvioidaan BAT-raportin mukaisessa pohjavesiriskin arviointitaulukossa Vierelän ampumaradalla kuuluvan korkeintaan luokkaan ”kohonneita haitta-ainepitoisuuksia ampumaradan alapuolisessa maaperässä, vajovesien pitoisuudet hyväksyttävällä tasolla tai lievästi kohonneet, pohjavesissä ei havaittavissa vaikutuksia”. Arviointi perustuu BAT-oppaaseen koottuun tutkittuun tietoon ampumaratojen metallien hitaasta kulkeutumisesta kuivilla kivennäismailla ja ampumaradan pieneen haitta-ainekuormitukseen. Riskien realisoidumisen seurausten vakavuuden osalta Vierelän ampumaradan arvioidaan sijoittuvan korkeintaan luokkaan ”rajoitetut vaikutukset mahdollisia”. Vaikutusten arvioidaan olevan paikallisia ja vähäisiä. Arvio perustuu ampumaradan sijaintiin pohjavesialueen ulkopuolella ja siihen, ettei rata-alueen läheisyydessä ole vedenottoa tai talousvesikaivoja.

Haitta-aineiden hallinnan tarpeen arviointi

Vierelän ampumaradasta on laadittu BAT-raportin (Ympäristöministeriö 2014) liitteen F mukainen haitta-aineiden hallinnan tarpeen arviointi (hakemuksen liite 8). Ampumaradat luokitellaan BAT-raportissa riskitason perusteella neljään luokkaan. Vierelän ampumaradan päästöpotentiaali on

kohtalainen ja sekä pinta- että pohjavesiriskit ovat pieniä, joten rata sijoittuu tasolle I (perustaso) eli rata on matalan ympäristöriskin kohde.

Matalan ympäristöriskin radoilla riskinhallinnan suunnittelun lähtökohtana on käytön seuranta ja raportointi. Vierelän ampumaradalla pidetään kirjaa toiminta-ajoista ja laukausmääristä. Teknisten ratkaisujen osalta lähtökohtana matalan ympäristöriskin radoilla on ulkopuolisten vesien johtaminen rata-alueen ohi ojituksin. Vierelän ampumaradalla rata-alueelle ei karttatarkastelun tai maastokäynnin perusteella kohdistu merkittävää pintavaluntaa, eikä ojitusten tekemistä ulkopuolisten vesien ohjaamiseksi arvioida tarpeelliseksi. Välttämällä ojitusten tekemistä vältetään myös haitta-aineiden liikkeellelähtö maan muokkauksen vaikutuksesta.

Rata-alueen kunnostus on matalan ympäristöriskin radoilla BAT-raportin taulukon mukaan ajankohtaista toiminnan loputtua. Koska ampumarata-alueen pintamaa katsotaan BAT-raportin (Ympäristöministeriö 2014) mukaan ratarakenteeksi, ei maaperän pilaantumisen ohjearvojen soveltaminen ratarakenteisiin ole tarkoituksenmukaista niin kauan kun rata on käytössä. Siten näytteenotto ratarakenteista ei tällä hetkellä ole haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnin mukaan tarpeellista. Kunnostustarpeen selvittäminen tulee ajankohtaiseksi ampumaratatoiminnan loppuessa. Päästöjä ratarakenteisiin seurataan laukausmäärien perusteella.

Vierelän ampumaradan toiminnan kehittäminen liikkuvan maalin radalla ei lisää toiminnasta aiheutuvaa ympäristöriskiä. Liikkuva maali rakennetaan konttien sisään, joten luodit eivät päädy taustavalliin vaan kontin lattialle, josta ne ovat voidaan tarpeen mukaan poistaa ja toimittaa jätteenkäsittelyyn. Kontteihin ei pääse sade- ja sulamisvesiä, joten liikkuvan maalin toiminnasta johtuvaa kuormitusta ei liukene veteen eikä se siten lisää kulkeutumisriskiä.

Melu

Yleistä ampumaratamelusta

Ampumaratatoiminnan melun vaikutukset liittyvät ensisijaisesti häiritsevyyteen ja elinympäristön viihtyisyyteen. Ampumamelua arvioidaan Suomessa käyttäen melusuurena A -enimmäisäänitasoa $L_{A\max}$, jolle on annettu valtioneuvoston päätöksen (Vnp 53/1997) mukaiset ohjearvot (taulukko 2). Ohjearvot on tarkoitettu maankäytön ja rakentamisen suunnittelua varten, eikä niiden perusteella arvioida terveys- ja viihtyisyshaittaa. Ohjearvojen perusteella ei ole myöskään tarkoitus arvioida pelkästään yksittäistä suurinta laukausäänen tasoa eikä ohjearvoja ole siten asetettu yksittäiselle tapahtumalle (Puolustusvoimat 2022). Olemassa olevilla radoilla ohjearvoja voidaan pitää tavoitearvoina (Ympäristöministeriö 2023).

Taulukko 2. Melutason ohjearvot (VNp 53/1997)

	Melun A- painotettu enimmäistaso impulssiaikavakiolla $L_{A\max}$ enintään
Asumiseen käytettävät alueet	65 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	65 dB
Virkistysalueet taajamissa tai niiden välittömässä läheisyydessä	60 dB
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	60 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet	60 dB
Luonnonsuojelualueet	60 dB

Päätöksen (53/1997) mukaan ohjearvoja sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit sekä edellä mainittujen alueiden todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys. Ampumaratojen BAT-raportissa

(Ympäristöministeriö 2014) esitetään meluntorjunnan tarpeen arviointimenettelyyn suositus, joka perustuu laukausten ja altistuvien kohteiden lukumäärään (taulukko 3).

Taulukko 3. Suositus ampumaradan meluntorjunnan tarpeen arviointimenettelyksi (Ympäristöministeriö, 2014).

Alueen käyttö 1	Alueen käyttö 2	Laukausmäärä vuodessa *			
		alle 10 000 ls/v	10 000–100 000 ls/v		yli 100 000 ls/v
Melu- vyöhyke [L _{Almax}]	Melu- vyöhyke [L _{Almax}]	Altistuvien määrä meluvyöhykkeellä			
		1–10	yli 10	1–10	yli 10
Yli 75 dB	Yli 70 dB				
70–75 dB	65–70 dB				
65–70 dB	60–65 dB				
60–65 dB	55–60 dB				
alle 60 dB	alle 55 dB				
	Tilanne ei ole hyväksyttävä. Tarvitaan mittavia meluntorjuntatoimenpiteitä.				
	Meluntorjuntarakenteet mitoitetaan niin että äänitaso ei ylitä ympäristöluvassa annettua tavoite- tai raja-arvoa ja/tai melukuormitusta vähennetään käyttöaikojen avulla ^{*,*}				
	Meluhaitta on vähäinen, yleensä ei tarvetta meluntorjuntatoimille. Erityiset käyttöaika- ja raja-arvot vain poikkeustapauksissa				
Alueen käyttö 1: Asumiseen käytettävät alueet, oppilaitoksia palvelevat alueet					
Alueen käyttö 2: Virkistysalueet taajamissa tai taajamien välittömässä läheisyydessä, hoitolaitoksia palvelevat alueet, loma-asumiseen käytettävät alueet, luonnonsuojelualueet					

* .22 kaliiperisten aseiden laaukukset huomioidaan vain niissä tapauksissa, missä altistuva kohde on hyvin lähellä ampumarataa.

** Pienten ampumaratojen (alle 10 000 ls/v) meluntorjunta toteutetaan ensisijaisesti käyttöaikojen avulla, meluntorjuntarakenteita edellytettäisiin vain poikkeustapauksissa. Ks. kohta 10.1.2.

Ampumaratamelua voidaan selvittää melun mittauksilla ja laskennalla. Ohjeistus ampumaratamelun haitallisuuden arviointimenettelystä on Suomessa tällä hetkellä melun mittaaminen, joka suoritetaan ympäristöministeriön mittaushjeen (1999) mukaisesti. Ohjeen mukaisissa mittaolosuhteissa yksittäisten laukausten pienimpien ja suurimpien äänitasojen ero voi olla jopa 20 - 30 dB. Eri päivinä hyväksyttävissä sääoloissa tehtyjen mittausten päiväkohtaisten kokonaistulosten vaihteluväli voi olla 15 - 20 dB. Näin suuret vaihtelut ovat tärkein syy, miksi melumittauksia ei voida pitää ensisijaisena tapana arvioida ampumaratamelua. (Puolustusvoimat 2022.)

Melulaskentamallilla tehtävän mallilaskennan tarkoituksena on tuottaa suoraan pitkän ajan melutilannetta edustava tulos, joka vastaa mahdollisimman hyvin sellaisten pitkän ajan kuluessa tehtyjen monien eri melumittausten kokonaistulosta, jotka tehdään määritellyissä sää- ja mittaolosuhteissa (Lahti ja Markula 2016). ”Ampumaratojen ja pienikaliiperisten aseiden ympäristömelun arviointiohje” -ohjeen mukaisesti lähtökohtana on, että mallilaskenta toimii ampumaratamelun ja pienikaliiperisten aseiden ensisijaisena ja yleensä yksinään riittävänä selvitys- ja arviointimenetelmänä ja näin ollen mallilaskennan tulos on se, jota verrataan melun ohje- tai raja-arvoon (Puolustusvoimat 2022).

Meluselvitys

Vierelän ampumaradan ympäristömeluselvitys on tehty mallilaskennan avulla.

HMMT Partners Oy:n 14.12.2023 tekemä Vierelän ampumaradan ympäristömeluselvitys on esitetty hakemuksen liitteessä 9. Ympäristömeluselvityksen mukaan Vierelän ampumaradan melun L_{AImax} ylittää Vnp:n 53/1997 mukaisen pysyvään asumiseen käytettävien alueiden ohjearvon 65 dB 26 asunrakennuksella. Loma-asumiseen käytettävien alueiden ohjearvo 60 dB ylittyy 3 loma-asuntokohteella. Ylitykset johtuvat ainoastaan 50 metrin radalla käytettävästä reserviläiskivääristä. Pistooliradalla ammuttaessa tai 50 m radalla pienoiskiväärillä ammuttaessa ohjearvot eivät ylity. Enimmäisäänitason lisäksi meluselvityksessä on laskettu kokonaismeluallistusta kuvaava melun vuositaso LR_{den} , joka huomioi häiritsevyyteen merkittävästi vaikuttavan vuotuisen laukausmäärän ja sen jakautumisen eri ajankohdille (päivä-, ilt- ja viikonloppuajat). Vuositaso on selvästi alle suositusarvon 55 dB lähimmillä kohteilla.

Arvio melun vaikutuksista ympäristöön ja meluntorjuntatarve

Jotta laukausmäärät ja ampuma-ajat tulisivat lupaprosessissa huomioiduiksi Vnp 53/1997 edellyttämällä tavalla, on Vierelän ampumaradan melua tarkasteltu myös melun vuositason laskennalla, sillä enimmäisäänitasosuure ei huomioi edellä mainittuja tekijöitä. Vierelän vuosittainen laukausmäärä on pieni ja vuotuisella laukausmäärällä on melun häiritsevyyden ja kokonaismeluallistuksen kannalta oleellinen merkitys. Melun vuositaso alittaa selvästi suositusarvon, joten toiminnan häiritsevyyden voidaan katsoa olevan vähäistä.

Meluselvityksen mukaisesti ohjearvon ylittyy nykytilanteessa 29 kohteella, kun 50 m radalla ammutaan kiväärillä. Tämän vuoksi osalle 50 metrin ampumapaikoista esitetään tehtävän torjuntatoimia, jotta ohjearvot eivät ylittyisi ja ammunnasta aiheutuva melu ja sen mahdollinen häiritsevyys olisi vähäisempää. Meluselvityksessä (hakemuksen liite 9) on esitetty katoksen rakenteiden muuttamista BAT-raportissa esitetyn C-tyyppin katoksen mukaiseksi. Katosmuutoksen jälkeen ampumaratamelun ohjearvot eivät ylity yhdelläkään kohteella.

Toiminnanharjoittajan suunnitelmassa on muuttaa rakenteita enintään neljän olemassa olevan ampumapaikan osalta. Ampumapaikan etupuolelle tehdään seinäkkeet ja etuviistoon laskeva katto, jotka ylettyvät yli neljään metriin ampumapaikasta. Mikäli rakenne tulee koskemaan neljää ampumapaikkaa, tullaan tekemään väliseinä 2 ja 3 paikan väliin. Muutosten ollessa valmiit voidaan reserviläiskiväärillä harjoitella ainoastaan kyseisiltä paikoilta.

Melun ohjearvojen täytyminen antaa lähtökohtaisesti oikeuden harjoittaa ammuntaa klo 7–22 välisenä aikana (Ympäristöministeriö 2023). Hakemuksessa esitetyt maksimikäyttöajat on kuitenkin esitetty suppeampina, jolla edelleen vähennetään toiminnasta mahdollisesti aiheutuvaa häiriötä.

TOIMINNAN SEURANTA JA TARKKAILU

Haitta-ainepäästöjen seuranta ja tarkkailu

Käyttötarkkailua suoritetaan Vierelän ampumaradalla laukausmäärien ja toiminta-aikojen seurannalla sekä rata-alueen rakenteiden kunnan seurannalla. Tiedot ilmoitetaan vuosiraportissa. Raskasmetallipäästöjä ratarakenteisiin seurataan laukausmäärien perusteella. Jätteiden määrästä pidetään kirjaa ja määrät ilmoitetaan vuosiraportissa.

BAT-raportin (Ympäristöministeriö 2014) haitta-aineiden hallinnan tarpeen arviointitaulukon mukaan (hakemuksen liite 8) päästöjen ja vaikutusten tarkkailua ei pääsääntöisesti edellytetä riskitasoltaan perustason radoilla. Hakija esittää, että päästötarkkailua ei toteutettaisi, koska riskinarvion perusteella sille ei ole tarvetta ja sopivia näytepisteitä ei ole.

Melun seuranta ja tarkkailu

Ampumaradan aiheuttamaa melua seurataan laukausmäärien perusteella sekä huolehtimalla ampuma-aikojen noudattamisesta.

PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIikka (BAT)

Haitta-aineiden riskinhallintatoimet on suunniteltu ampumaratojen BAT-raportin (Ympäristöministeriö 2014) mukaisesti. BAT-raportin mukaan ampumaratatoiminnan haitta-aineiden hallinnan tarve sekä parhaat käyttökelpoiset tekniikat määritellään kohdekohtaisesti toiminnan aiheuttaman pitkän aikavälin ympäristöriskin perusteella. Parhaalle käyttökelpoiselle tekniikalle on BAT-raportissa määritelty neljä eri vaatimustasoa. Vierelän ampumaradalla haitta-aineiden aiheuttaman ympäristöriskin määrittämisessä ja riskinhallinnan suunnittelussa on noudatettu BAT-raportin mukaista pisteytystä. Pisteytyksen perusteella rata sijoittuu BAT-raportin luokittelussa haitta-aineriskin merkittävyyden osalta matalan ympäristöriskin luokkaan ja riskinhallintatoimet on suunniteltu BAT-raportissa matalan ympäristöriskin ampumaradoille määritetyn riskinhallinnan vaatimustason mukaisiksi.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti ampumaradan melua tullaan torjumaan yhden lajin osalta ampumakatosta parantamalla. Torjunnan jälkeen toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta räsitus lähialueen vakitukselle taikka loma-asutukselle, sillä meluntorjuntatoimien jälkeen ohjearvot alittuvat kaikkien lajien osalta ja vuositaso on alle suositusarvon.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Hakijan arvion mukaan ampumaradan toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten lisääntymiseen.

HAKIJAN ESITYS VAKUUDESTA

Hakija katsoo, ettei vakuutta ole tarpeen asettaa, koska kyseessä on pitkään jatkunut olemassa oleva toiminta ja ottaen huomioon ampumaradan pitkä toimintahistoria suhteessa nyt kysymyksessä olevaan ajanjaksoon, ei radan käytöstä aiheudu merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaran lisääntymistä.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Jämsän kaupungin internet-sivulla 28.2. -5.4.2024 välisenä aikana. Asianosaisille (62 kpl) on ilmoitettu hakemuksesta ja heille on varattu tilaisuus tulla kuulluksi. Kuulutus on julkaistu 1.3.2024 Jämsän Seutu- lehdessä. Ympäristölupahakemus ja siihen liittyvät asiakirjat ovat olleet nähtävillä Jämsän kaupungin internet-sivuilla ja ympäristöpäällikön työhuoneessa 28.2. – 5.4.2024 välisen ajan.

Tarkastukset ja neuvottelut

Ampumaradalla on suoritettu tarkastus 31.8.2023 ympäristöpäällikön ja johtavan rakennustarkastajan toimesta.

Lausunnot

Hakemuksen johdosta on pyydetty lausunto 26.2.2024 Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaiselta.

Lausunnossaan 4.4.2024 terveydensuojeluviranomainen toteaa, että meluselvityksen perusteella meluntorjuntatoimien jälkeen yhdelläkään asuin- tai lomarakennuksella melun ohjearvot eivät ylity. Mikäli meluhaittaa kuitenkin todetaan ja melusta valitetaan, tulee asiaa ryhtyä selvittämään ja tarvittaessa ryhtyä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin melutasojen alentamiseksi. Tarvittavat mittaukset tulee suorittaa asiantuntevan mittaaajan toimesta. Riittävän alhaisilla ulkomelutasoilla estetään terveydelle haitallisten melutasojen esiintyminen myös sisätiloissa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta on jätetty yksi muistutus 23.3.2024. Muistuttaja toteaa, että on joutunut vuosikymmeniä kuuntelemaan ammuskelun ääntä Harjukankaan alueella. Muistuttaja kysyy, pitääkö heidän alkaa kuuntelemaan enenevässä määrin laukausten ääniä. Muistuttaja ihmettelee, mistä syntyy tarve ammuntamäärän suurelle kasvulle. Kun 2000 -luvulla ja 2010- luvulla laukaukset ovat olleet 20 000 kymmenessä vuodessa, niin nyt ne olisivat 40 000 vuodessa eli siis 400 000 kymmenessä vuodessa. Lisäys on 20- kertainen. Muistuttajan mukaan haitallisten aineiden päästöt luontoon moninkertaistuvat. Tämä on vastoin kaikkia luonto- ja ympäristöarvoja, joita nykyisin painotetaan.

Edelleen muistuttaja toteaa, että kun rata on käytössä sulanmaan aikaan kaikkina viikonpäivinä, se tarkoittaa, että laukausten määrä jaettuna viidelle kuukaudelle tekee 8000 laukausta/kk, 2000 laukausta/viikko ja noin 300 laukausta/pv. Eli käytännössä ammuskelun äänet kuuluvat jatkuvasti Harjunkankaalle. Ammunnan keskittyessä muutamalle kesäkuukaudelle, se ajoittuu juuri sille ajalle, kun lähiympäristön asukkailla on mahdollisuus rauhassa viettää aikaa kotipihaalla. Muistuttajan mukaan haettua ympäristölupaa ei tule myöntää, vaan ampumaharrastajien on etsittävä joku sopivampi paikka harrastukselle.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijaa on kuultu 17.4.2024 päivätyllä vastinepyynnöllä. Hakija on jättänyt vastineensa 2.5.2024.

Terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon toiminnanharjoittaja vastaa seuraavaa:

Terveydensuojeluviranomainen ottaa lausunnossaan kantaa lähinnä meluun ja toteaa, että toiminnanharjoittajan tulisi torjua melua lisää häiritsevyyden vuoksi siinäkin tapauksessa, että melun ohjearvot alittuvat. Ampumaratojen ympäristölupiin pääsääntöisesti määrätään raja-arvoiksi Vnp (53/1997) mukaiset ohjearvot. Määräyksen mukaisten raja-arvojen alittuessa täytyy olla erityiset perusteet vaatia toimenpiteisiin ryhtymistä, jos toiminta on luvan ja sen määräysten mukaista. Häiritsevyyttä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon toiminnan vakiintunut asema alueelle, sillä rata on ollut toiminnassa yli 65 vuotta sekä häiritsevyyttä paremmin melusuure eli kokonaismelualtistusta kuvaava vuositaso, joka selvästi jää alle suositusarvon alueen asuin- ja lomarakennuksilla.

Selvityksiä viranomaisen voi perustellusti vaatia ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ilman lupamääräyksiin sitä kirjaamatta. Nykytietämyksen perusteella melumallinnus on tarkin ampumamelun leviämistä havainnollistava selvitystapa ja sitä on tarpeen uusia, mikäli toiminta muuttuu eli ampumasuunnat, laukaussuure tai lajiratojen käyttötarkoitukset. Viranomaisten tulee aina ottaa toiminnassa huomioon hallinnon suhteellisuus- ja kohtuullisuusperiaatteet eli viranomaisen ei saa aiheuttaa luvanhakijalle ylimääräisiä kustannuksia esimerkiksi teettämällä

”varmuuden vuoksi”-tutkimuksia (Ympäristöministeriö, 2023). Selvittämisen taustalla tulee aina olla perusteltu tarve. Täten melumittauksille täytyisi olla hyvin painava ja perusteltu syy.

Yksityisen mielipiteeseen toiminnanharjoittaja vastaa seuraavaa:

Laukauspäämäärän kasvu johtuu lähinnä nykyisestä maailmantilanteesta, jonka johdosta erityisesti reserviläisten harjoittelu Vierelän ampumaradalla on lisääntynyt. Lisäksi toimintaa kehitetään, jonka vaikutusta laukauspäämäärään ei varmaksi tiedetä. Täten laukauspäämääräksi on haettu reilusti suurempaa määrää aikaisempaan nähden. Voi olla, että laukauspäämäärä ei edes yllä 40 000 ja siten on ollut yliarvioiva. Toisaalta tarkkaa kirjanpitoa laukauspäämäärästä ei ole aikaisemmin ollut, joten täysin varmaksi nykyisiä laukauspäämääriäkään ei voida sanoa ja siten laukauspäämäärän kasvu nykyiseen määrään nähden saattaa olla pienempi kuin nyt on arvioitu.

Toiminnanharjoittaja muistuttaa, että radalle tullaan tekemään meluntorjuntatoimia, jotka vaikuttavat myös mielipiteen jättäneen henkilön asuinrakennuksen alueelle. Meluntorjuntatoimet tulevat vähentämään melua 8 dB:n verran kyseisellä kohteella, jota voidaan pitää merkittävänä parannuksena aikaisempaan tilanteeseen nähden.

Mielipiteessä otetaan kantaa toiminnan päästöihin luontoa kohden. Toiminnanharjoittaja muistuttaa, että kyseessä on suljettu toimintaympäristö, johon kuormitus pääasiallisesti jää kulkeutumisreittien puuttuessa. Lisäksi toimintaa tullaan tarkkailemaan ja tarpeen vaatiessa riskiperusteisesti tullaan tekemään haitta-aineiden hallintatoimia.

Mielipiteessä otetaan kantaa toiminnan siirtämisestä toisaalle asutuksen läheisyyden vuoksi sekä toiminnalle mielipiteen jättäneen mielestä toiminnalle ei tulisi myöntää ympäristölupaa. Toiminnanharjoittaja muistuttaa toiminnan alkaneen 1956, jolloin lähialueella asutusta ei ollut vastaavalla tavalla. Ei ole kohtuullista velvoittaa toimintaa väistymään asutuksen lähentyessä varsinkaan siinä tapauksessa, kun melun ohjeavrot tulevat toimenpiteiden jälkeen alittumaan. Kaavoituksen ja rakennuslupien kautta tulisi taata, ettei asutus tule liian lähelle toimintaa. Ympäristöluvan myöntämiseen liittyen todetaan, että ympäristölupa on myönnettävä, ellei ole erityistä lakiin perustuvaa perustetta hylätä lupahakemusta. Viranomaisen on myönnettävä haettavalle toiminnalle ympäristölupa, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain ja niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Tarkoituksenmukaisuusharkinta ei ole mahdollista, joten ampumaradan ympäristölupaa harkittaessa tulee ottaa huomioon vain kyseisen toiminnan ympäristönsuojeluun liittyvät asiat, ei esimerkiksi muiden ampumaratojen sijaintia ja toiminnan lopettamista toisen radan olemassaolon takia.

VALVONTAJAOSTON RATKAISU

Valvontajaosto myöntää Jämsän Seudun Ampujat ry:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kiinteistöllä 182-434-1-11 sijaitsevalle Vierelän ampumaradalle.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toiminta tapahtuu hakemuksen ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti.

Lupamääräykset

1. Ympäristölupa myönnetään seuraaville radoille:
  - 50 metrin kiväärirata ja liikkuvan maalin rata
  - 25 metrin pistoolirata

Ampumaradalla sallitut aselajit ovat pistooli, pienoiskivääri ja kivääri.

Radoilla saa ampua yhteensä vuosittain enintään 40 000 laukausta.

2. Ampumatoiminta on sallittua ma - la klo 8 – 20 välisenä aikana ja sunnuntaisin klo 9 – 18 välisenä aikana. Poikkeuksena edelliseen ovat seuraavat juhlapäivät: uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, pääsiäispäivä, toinen pääsiäispäivä, juhannuspäivä, itsenäisyyspäivä, joulupäivä ja toinen joulupäivä sekä juhannus- ja jouluaatto, jolloin ampumatoiminta on kielletty.

Aikavälillä 1.11.2024- 31.12.2025 ns. reserviläiskiväärillä tapahtuva ammunta on sallittua 50 metrin kivääriradalla vain ma-su klo 10 – 18 välisenä aikana. Määräys on voimassa siihen asti, kunnes kivääriradan katoksen parantaminen C-tyypin ampumakatoksen mukaiseksi on valmis.

3. Ampumaradalla saa järjestää ampuma-asekilpailut kerran vuodessa. Tapahtuma tulee ilmoittaa 30 vrk ennen kyseistä ajankohtaa ympäristönsuojeluun. Kilpailu tulee järjestää määräyksen 2 mukaisten toiminta-aikojen puitteissa.
4. Ampumaradan käyttöajoista on tiedotettava ampumarata-alueelle sijoitetuin tauluin ja muulla tavoin niin, että kaikki alueen käyttäjät ovat niistä tietoisia. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että tässä luvassa määrättyjä ampuma-aikoja ja muita lupaehtoja noudatetaan. Lisäksi on huolehdittava, ettei ampumarata-alueella pääse tapahtumaan luvatonta käyttöä.

Melua koskevat määräykset:

5. Ampumaratatoiminnasta aiheutuvaa melua on rajoitettava meluntorjuntatoimenpiteillä niin, että yksittäislaukauksen impulssiakapainotettu maksimitaso (LAlmax) on enintään 65 dB lähiympäristön asumiseen ja 60 dB virkistykseen sekä lomarakentamiseen käytettävillä alueilla. Hakijan on tehtävä ympäristömeluselvityksessä esitetty meluntorjuntatoimenpide, 50 metrin kivääriradan katoksen parantaminen C-tyypin ampumakatoksen mukaiseksi niiden ampumapaikkojen osalta, joilla ammutaan nk. reserviläiskivääreillä, 31.12.2025 mennessä. Katoksen valmistumisesta on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Siihen saakka kunnes ampumakatoksen muutokset ovat valmistuneet ammuttaessa 50 metrin radalla kiväärillä, amunnassa tulee käyttää aina äänenvaimenninta.

6. Ampumaradalla sijaitsevien melua vaimentavien rakenteiden kunto on tarkastettava säännöllisesti ja rakenteita on ylläpidettävä niin, ettei niiden ääntä vaimentava vaikutus heikkene.
7. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää melumittausten tekemistä toiminnasta aiheutuvan melutason todentamiseksi. Melumittausten tekeminen voi olla tarpeen mm. radalla tapahtuvien rakenteellisten muutosten tai toiminnan olennaisten muutosten yhteydessä. Melumittaukset on tehtävä Ympäristöministeriön ampumaratamelun mittausohjeen (61/1991) mukaisesti.

Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat määräykset:

8. Ampumarata-alueen jätehuollossa on noudatettava Jämsän kaupungin jätehuoltomääräyksiä ja jätelakia. Jätteiden muodostumista on pyrittävä kaikin tavoin vähentämään ja rata-alueiden roskaantuminen tulee estää. Metallia sisältävät

hylsyjätteet on kerättävä talteen ja toimitettava metallinkeräykseen. Luotiloukut on tyhjennettävä kerran vuodessa ja lyijyjäte on toimitettava asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Liikkuvan maalin radalle on asetettava luotiloukut hakemuksen mukaisesti.

9. Mahdolliset vaaralliset jätteet on varastoitava asianmukaisesti merkityissä astioissa, säilytettävä lukittavissa tiloissa ja toimitettava asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan.

Toiminnan tarkkailua ja raportointia koskevat määräykset:

10. Ampumaradalla on oltava nimettynä vastuuhenkilö, joka on selvillä tässä päätöksessä annetuista määräyksistä ja huolehtii siitä, että ampumarataa käytetään ja hoidetaan, ja että päästöjä tarkkaillaan ja niistä raportoidaan tämän päätöksen mukaisesti. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle, mikäli vastuuhenkilö muuttuu, on muuttuneet tiedot ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

11. Pintaveden laatua on tarkkailtava viiden vuoden välein yhdestä ojavesipisteestä ampumaradan lounaispuolelta (näytepisteen sijainti päätöksen liitteenä) kevään ylivirtaamakautena. Ensimmäinen vesinäyte otetaan, kun lupa on tullut lainvoimaiseksi. Vesinäytteestä on analysoitava nikkelin, sinkin, lyijyn, antimonin ja kuparin liukoiset pitoisuudet ja kokonaispitoisuudet sekä pH, sameus ja liunneen orgaanisen aineen määrä (DOC). Tarkkailun tulokset tulee toimittaa Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle heti niiden valmistuttua.

Näytteenotto ja näytteiden analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta yleisesti käytössä olevien standardien mukaisesti.

12. Toiminnanharjoittajan on pidettävä käyttöpäiväkirjaa, jossa on tiedot laukaisumääristä radoittain ja asetyypeittäin sekä toiminta-ajoista.

Kirjanpitoliedoista on laadittava vuosiyhteenveto, josta käyvät ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- harjoitus- ja kilpailupäivien määrät (päiviä vuodessa)
- laukausmäärät eriteltyinä radoittain (laukausta vuodessa)
- jätetiedot (jätteen laatu, määrä, jätenimeke, toimituspaikka)
- tiedot melua torjuvien rakenteiden muutoksista ja kunnostuksista
- tarkkailutulokset ja havainnot
- tiedot poikkeavista tilanteista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä
- pohjaveden tarkkailutulokset lyijyn, kuparin ja sinkin osalta liittyen UPM:n tarkkailuun (Vierelän kaatopaikka) pohjavesiputkesta silloin, kun tulokset ovat saatavilla

13. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Vuosittainen yhteenveto ampumatoiminnan kirjanpidosta on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle kunkin vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat määräykset:

14. Poikkeuksellisissa tilanteissa, joista voi olla vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle, on välittömästi ryhdyttävä toimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi.

Muut määräykset:

15. Ampumarata-alue tulee eristää ja merkitä selvästi maastoon esim. lippusiimoin tai varoituskauhoihin. Lisäksi ampumarata-alueen ympärille on sijoitettava varoitustauluja, niin että sivulliset havaitsevat ampumaradan.
16. Toiminnanharjoittajan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ampumaratatoiminnoissa ja varauduttava tällaisen tekniikan käyttöönottoon, mikäli toiminnassa tapahtuu muutoksia.
17. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan olennaisista muutoksista tai toiminnan lopettamisesta valvontajaostolle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti hyvissä ajoin, vähintään kaksi kuukautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Luvanhaltijan vaihtumisesta on ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle.
18. Toiminnan päättyttyä toiminnanharjoittajan on puhdistettava alue jätteistä sekä purettava rakennelmat. Samassa yhteydessä tulee selvittää maaperän tila ja tarvittaessa puhdistettava maaperä ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Toiminnan lopettamisesta on laadittava suunnitelma, jossa esitetään toimet alueen siivoamiseksi, rakenteiden purkamiseksi sekä maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden selvittämiseksi.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan lupaviranomaisen on tutkittava luvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toiminnasta ei asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1. momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnin mukaan Vierelän ampumarata-alueen päästöpotentiaali on kohtalainen ja radan pinta- sekä pohjavesiriski ovat pieniä. Vierelä on riskitasoltaan ns. perustason rata. Perustason radoilta haitta-aineiden kulkeutumisen rata-alueelta ympäristöön arvioidaan olevan merkityksetöntä tai vähäistä. Mahdolliset vaikutukset ovat paikallisia ja vähäisiä. Rata-rakenteissa olevien haitta-aineiden edelleen kulkeutumista seurataan jatkossa tehtävällä pintavesien tarkkailulla.

Ampumaradalta ympäristöön aiheutuvaa melua vähennetään parantamalla ampumakatoksen rakenteita. Tämän toimenpiteen johdosta ampumaratamelun ohjearvot eivät ylitä yhdelläkään lähiympäristön asuin- tai lomakiinteistöllä.

Ampumaradan lähiympäristössä ei ole vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita eikä luonnonsuojelualueita, joihin toiminnalla voisi olla haitallisia vaikutuksia.

Asiassa tehtyjen selvitysten perusteella toiminnasta ei aiheudu sellaisia päästöjä ympäristöön, joista voisi aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminnasta ei aiheudu myöskään erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista eikä vedenhankinnan tai muun yleiseltä kannalta tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapurussuhdelain tarkoittamaa haittaa. Harjoitettaessa tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla säädetyt vaatimukset.

Lupamääräysten yleiset perustelut

Lupamääräysten yleisenä tarkoituksena on varmistaa ympäristönsuojelulain mukaisten luvan myöntämisen edellytysten toteutuminen sekä ehkäistä toiminnasta aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset ennalta, tai mikäli niitä ei voida täysin poistaa niin rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan luonne, alueen ominaisuudet, jolla vaikutukset ilmenevät sekä vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena.

Lupamääräysten yksityiskohtaiset perustelut

Toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia sekä ympäristön pilaantumisen ennalta ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä on arvioitu hakemuksessa ilmoitetun toiminnan laajuuden ja siitä aiheutuvien päästöjen perusteella. Lupamääräyksellä toiminta on rajattu koskemaan lupaharkinnan perusteena olevaa tilannetta (lupamääräys 1).

Radan käyttöä on rajoitettu lupamääräyksessä lueteltuina pyhäpäivinä melu- ja viihtyisyshaittojen ehkäisemiseksi. Nk. reserviläiskiväärillä ampumista on ollut syytä rajoittaa, koska tällä aselajilla ammuttaessa ampumamelun ohjearvot ylittyvät. Kivääriradan katoksen parantamisen C -tyypin katokseksi jälkeen ampumamelun ohjearvot alittuvat, jonka jälkeen kaikilla aselajeilla voidaan ampua samojen toiminta-aikojen puitteissa. Muilta osin toiminnalle määrätty päivittäiset toiminta-ajat on hyväksytty hakemuksen mukaisina (lupamääräys 2). Hakemuksen mukaisesti ampumaradalla voidaan järjestää yhden kilpailun toiminta-aikojen puitteissa (lupamääräys 3).

Varmistamalla, että radan käyttäjillä on tieto sallituista käyttöajoista vähennetään ammuttomuudelta aiheutuvia viihtyisyys- ja meluhaittoja. Toiminnanharjoittaja on vastuussa ampumaradan käyttöaikojen ja muiden lupaehtojen noudattamisesta. Toiminnan tulee olla valvottua (lupamääräys 4)

Melua koskevat määräykset

Toiminnan aiheuttamien melu- ja viihtyisyshaittojen rajoittamiseksi on päätöksessä asetettu melulle hyväksyttävä melun enimmäistaso. Meluraja-arvot vastaavat valtioneuvoston päätöksessä ampumaratojen aiheuttamalle melutasolle asetettuja ohjearvoja (Vnp 53/1997). Toiminnasta aiheutuvan melutason jäädessä alle valtioneuvoston päätöksen ohjearvojen, ei melua yleensä pidetä viihtyisyyttä vähentävänä, kohtuuttomana rasituksena eikä terveyshaitan vaaraa aiheuttavana.

Melun vähentämistoimia koskeva määräys on annettu, koska laskennallisesti ampumisesta aiheutuu ohjearvon ylittävää melua. Ampumakatoksen rakenteiden parantamistoimien jälkeen melun ohjearvot alittuvat kaikilla lähialueen kiinteistöillä. Meluhaittojen vähentämiseksi ennen ampumakatoksen muutostoimenpiteiden valmistumista on syytä antaa määräys kiväärien käytöstä 50 metrin radalla (lupamääräys 5).

Melua vaimentavien rakenteiden kunnossapidolla ehkäistään asutukseen kohdistuvia melu- ja viihtyisyshaittoja (lupamääräys 6).

Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toiminnastaan aiheutuvasta melusta. Tilanteessa, että toiminnalle annettujen melutason raja-arvojen on syytä epäillä ylittyvän, on asiassa riittävän selvyyden saamiseksi varauduttava tarvittaessa suorittamaan melumittauksia (lupamääräys 7).

Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat määräykset:

Jätelain periaatteiden mukaisesti kaikessa toiminnassa on huolehdittava siitä, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava asianmukaisesta jätehuollon järjestämisestä. Jätteistä ei saa aiheutua haittaa ympäristölle tai terveydelle. Ampumaradan vaarallisten jätteiden jätehuolto on järjestettävä jätelain periaatteiden mukaisesti ja ympäristölle haittaa aiheuttamatta (lupamääräykset 8 - 9).

Toiminnan tarkkailua ja raportointia koskevat määräykset:

Ampumaradalla on oltava vastuuhenkilö, joka tuntee radan toiminnan ja sitä koskevat ympäristönsuojelusäännökset ja -määräykset. Vastuuhenkilön nimeäminen edistää toiminnan valvontaa ja yhteydenpitoa valvontaviranomaisen kanssa (lupamääräys 10)

Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, riskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Pintavesinäytteiden avulla seurataan ampumaradan aiheuttamaa kuormitusta ja kuormituksen kehittymistä sekä voidaan tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä haitta-aineiden ympäristöön pääsyn rajoittamiseksi (lupamääräys 11).

Määräykset ampumaradan tarkkailusta, kirjanpidosta ja raportoinnista on annettu ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräysten noudattamisen seuranta ja toimintojen ympäristövaikutusten arvioiminen edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Kirjanpitotietojen avulla sekä toiminnanharjoittaja että valvontaviranomainen voivat havainnoida mahdollisia luvan muutostarpeita. Pohjavesinäytteiden seurannalla voidaan havainnoida alueen kuormitusta ja kuormituksen kehittymistä, huomioiden kuitenkin, että alueella on ampumaradan lisäksi muutakin pohjavettä kuormittavaa toimintaa (lupamääräykset 12-13).

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat määräykset

Ryhtymällä vahinkotilanteissa välittömästi torjunta- ja ennallistamistoimenpiteisiin, pienennetään onnettomuustilanteissa syntyviä vahinkoja ja ehkäistään ympäristön pilaantumista. Häiriö- ja poikkeuksellisia tilanteita koskevalla ilmoitusvelvollisuudella varmistetaan tiedonkulku viranomaisille ja mahdollistetaan asianmukaisten torjunta- ja ennallistamistoimenpiteiden toteutumisen ohjaus ja valvonta (lupamääräys 14)

Muut määräykset

Ampumarata-alueen merkitseminen ja eristäminen on tärkeää onnettomuuksien estämiseksi (lupamääräys 15)

Ympäristönsuojelulaki velvoittaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytettävän parasta käyttökelpoista tekniikkaa ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää myös olemassa olevasta toiminnasta aiheutuvia päästöjä (lupamääräys 16).

Toiminnan keskeyttämisestä ja muista olennaisista muutoksista ilmoittamisella varmistetaan valvonnan kannalta tarpeellinen tiedonkulku valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella viranomaisen voi arvioida etukäteen mahdollista luvan muuttamisen, uuden luvan hakemisen tai muun toimenpiteen tarpeellisuudesta (lupamääräys 17).

Toiminnan loppuessa Keski-Suomen ELY-keskus antaa tarvittavat määräykset maaperän kunnostamiseksi. Maaperän ja pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve selvitetään ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin. Ampumaradan lopettamisen yhteydessä tehtävillä viimeistelytoimilla varmistetaan alueen sopeutuminen ympäristöön ja estetään pitkäaikaisia haittoja (lupamääräys 18).

Vastaus muistuttajan vaatimuksiin

Valvontajaosto toteaa muistuttajalle luvan myöntämisen edellytyksiin liittyen, että ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan lupaviranomaisen on tutkittava luvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toiminnasta ei asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1. momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Asiassa tehtyjen selvitysten perusteella toiminnasta ei aiheudu sellaisia päästöjä ympäristöön, joista voisi aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminnasta ei aiheudu myöskään erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista eikä vedenhankinnan tai muun yleiseltä kannalta tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapuruussuhdelain tarkoittamaa haittaa. Harjoitettaessa tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla säädetyt vaatimukset. Lupa voidaan näin ollen myöntää.

Melun osalta valvontajaosto vastaa, että ampumaratatoiminnasta aiheutuvaa melua rajoitetaan lupamääräyksillä 2 ja 5.

Vastaus terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon liittyen

Terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon liittyen valvontajaosto toteaa, että melun mahdollisista mittauksista on määrätty lupamääräyksessä 7.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄ

Toiminnalle myönnetään ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen toiminnan aloittamisoikeus ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta koskien ampumaratatoiminnan jatkamista, kuten hakemuksessa on esitetty. Lupaviranomainen katsoo, ettei aloitusluvan myöntäminen toiminnan jatkamiseksi tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, kun toiminta järjestetään lupapäätöksen määräysten mukaisesti.

Toiminnan jatkaminen ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa edellyttää, että luvan saaja asettaa **1 500 euron** suuruisen vakuuden mahdollisten haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai muuttamisen varalta. Vakuus palautetaan, kun hakija on toimittanut Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluun todistuksen ympäristöluvan lainvoimaisuudesta.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätös on voimassa toistaiseksi. Mikäli luvanvarainen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa tai ympäristöluvan muutos. Tämä päätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on saanut lainvoiman tai lupa päätetään rauettaa.

Maininta lupaa ankaramman asetuksen noudattamisesta

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) §:t 5, 7, 8, 11, 14, 16, 17, 22, 27, 34, 48, 49, 52, 58, 65, 66, 83, 85, 87, 88, 94, 133, 134, 170, 190, 191, 205

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) §:t 2, 14, 15

Jätelaki (646/2011) §:t 8, 13, 15, 28, 29, 72, 118

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) § 7

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tämän luvan käsittelystä peritään Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti käsittelymaksua **3 135 euroa**.

Maksu määräytyy valvontajaoston 12.10.2023 § 40 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä: Jämsän Seudun Ampujat ry.

Jäljennös päätöksestä: Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto / Jämsä
Muistutuksen jättäjä

Ilmoitus päätöksestä: Asianosaisille, joille hakemuksesta on erikseen annettu tieto

Tästä päätöksestä ilmoitetaan Jämsän kaupungin www-sivuilla ja Jämsän Seutu-lehdessä kuulutuksella. Päätös valitusosoituksineen pidetään nähtävillä kaupungin www-sivuilla ja ympäristöpäällikön työhuoneessa osoitteessa Koskentie 11.

Tiedoksisaannin päätöksestä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusosoitus on liitteenä.

Liitteet

Pintaveden näytepisteen sijainti, karttaliite
Valitusosoitus

